

خانه‌های چابهار، اقامتگاه چهارفصل بوم گردان

روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار - حدود یک دهه می‌شود که معنای صنعت گردشگری با واژه بوم گردی، دستخوش دگرگونی قرار گرفته و بسیاری از گردشگران سلیقه خود را از اقامت در هتل‌های لوکس به حضور چندروزه در خانه‌های محلی و زندگی در کنار خانواده‌های بومی تغییر داده‌اند.

در این میان اقلیم و فرهنگ چابهار از نگاه ریزینانه گردشگران بوم گرد، پنهان نمانده و به‌طوری‌که امروزه شاهد حضور بسیاری از آنان در این منطقه هستیم.

شاید حضور رو به افزایش بوم گردان در فصول مختلف سال برای مدیران منطقه‌ای چابهار، فرصتی مطلوب ارزیابی شد؛ اما به دلیل آشنا نبودن خانواده‌های چابهار با مباحث گردشگری و بوم گردی، متأسفانه هویت، جاذبه‌ها و امتیازات منطقه چنان‌که باید لازم باشد به بوم گردان معرفی نمی‌شود. از این‌روست که مدیران سازمان منطقه آزاد تجاری، صنعتی چابهار درصد برآمده‌اند از موقعیت گردشگری بومی منطقه برای ایجاد درآمد و توسعه اقتصادی توسط ساکنان منطقه استفاده کنند و بوم گردی را در چابهار توسط ساکنان آن توسعه دهند. به همین منظور روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار برای ارزیابی امتیازات و توسعه بوم گردی این منطقه گفت‌وگویی را با اکبر رضوانیان نائب رئیس جامعه اقامتگاه‌های بوم گردی ایران انجام داده است که در ادامه می‌خوانید.

ابتدای گفت‌وگو می‌توانید آماری از تعداد مجموعه‌های بوم گردی چابهار ارائه داد؟

حدود 5 الی 6 ماه است که جامعه اقامتگاه‌های بوم گردی ایران، مشغول به ایجاد، جمع‌آوری و تکمیل یک بانک اطلاعاتی از تعداد مجموعه‌های بوم گردی فعال کشورمان است اما هنوز به‌طور رسمی و ثبت‌شده، اطلاعات دقیقی از تعداد مجموعه‌های بوم گردی چابهار به دست ما نرسیده است ولی از فعالیت حدود چند مورد خانواده که به این حوزه ورود پیدا کرده‌اند اطلاع داریم و می‌دانیم که در مسیر بوم گردی منطقه قدم‌هایی را برداشته‌اند.

انجمن مربوطه از امتیازات چابهار برای توسعه بوم گردی اطلاع دارد و چگونه اعضای مربوطه می‌توانند برای توسعه و گسترش بوم گردی منطقه فعالیت کنند؟

شاید اعضای انجمن، به شکلی رسمی به توسعه بوم گردی این منطقه، ورود پیدا نکرده باشند اما من به دلیل تعلقات خاص خود و علاقه‌ام، چندین سفر به چابهار داشته و با ظرفیت‌های ویژه و متنوع موجود در آن آشنایی دارم. چابهار، منطقه‌ای با پتانسیل بالای گردشگری به شمار می‌رود و پیشنهاد می‌کنم در ابتدای حرکت برای توسعه بوم گردی، مباحث آموزشی را مدنظر قرارداد. از این‌روست که اعضای انجمن می‌توانند برای آموزش ساکنان منطقه خدمت کرده و فضای آموزشی را در حوزه‌های مختلف گردشگری برای بومیان منطقه ایجاد کنند.

چابهار، منطقه‌ای اقتصادی در قالب آزاد به شمار می‌رود. جامعه اقامت گاه‌های بوم گردی تجربه‌ای مشابه با سایر مناطق آزاد اقتصادی دیگر داشته است؟

بله. به‌عنوان مثال می‌توان به ماکو اشاره کرد که ساکنان این شهر توانسته‌اند با کمک جامعه مرتبط و همراهی مدیران منطقه، بوم گردی را توسعه دهند و به اشتغال شهرشان رونق بخشند. بازخورد خوبی از آن منطقه به‌دست‌آمده است. بوم گردی به شکل خوبی توسط ساکنان ماکو فعال شد و انعکاس مطلوبی نیز از گردشگران شاهد شده‌ایم. اعضای جامعه در این شهر، کلاس و دوره‌های آموزشی را هم‌زمان با جشنواره‌ای به نام **ماکو گرام** برپا کردند که در مدت فعالیت اعضای انجمن، تعدادی اقامت گاه‌های بومی و بوم گردی شناسایی و مورد ارزیابی قرار گرفت و دوره آموزشی برای مالکان و سکنه برگزار شد به‌طوری که امروز می‌توان اعلام کرد؛ در منطقه‌ای که هیچ مکان بوم گردی وجود نداشت، اکنون 12 سکونت گاه بوم گردی در منطقه آزاد ماکو وجود داشته و فعالیت می‌کند.

حضور کارشناسان بوم گردی را در منطقه آزاد چابهار چگونه ارزیابی می‌کند؟

با توجه به اینکه تاکنون و به‌طور رسمی هیچ کارشناسی در چابهار حضور نداشته تا از شرایط و موقعیت این منطقه به انجمن اطلاعاتی دهد؛ اما چشم‌انداز بوم گری این منطقه را از بسیاری مناطق دیگر روشن‌تر و جذاب‌تر ارزیابی می‌کنم. اگر بخواهم منطقه آزاد چابهار را با دیگر مناطق مقایسه کنم؛ آن را چندین مرتبه بالاتر می‌بینیم و اگر بوم گردی در چابهار فعال شود می‌توان بر بخش‌های مختلف گردشگری فعالیت داشت. به‌عنوان مثال یکی از مناطقی که بوم گردی در آن فعال‌شده، امتیازی جز غذای محلی نداشت اما بر همین مورد تمرکز کرده و از آن به‌عنوان ابزار بوم گردی استفاده کردند. اما چابهار علاوه بر اقلیم بسیار خاص و بکر، دارای یک هویت زنده است که لباس، موسیقی، گویش، معماری، غذا، ادبیات، مراسم مذهبی و محلی و... را شامل می‌شود. از این‌رو چابهار به‌سادگی و در مدت‌زمان کوتاه علاوه بر توسعه گردشگری و اقتصادی خود به یک الگو برای سایر مناطق نیز تبدیل خواهد شد.

نزدیکی و همسایگی به کشورهای دیگر بر کاهش گردشگر و جذب شدن توسط آنها اثرگذار است؟

خیر. اتفاقاً این موضوع یک امتیاز عالی به شمار می‌رود و فرصتی مناسب برای تعامل و ارتباطات است. برخی از شهرهای مرکزی ایران که تنها در کویر بوده و جز راه جاده هیچ دسترسی دیگری ندارند، در حوزه بوم گردی به‌خوبی درخشیده و منطقه را به فضای گردشگری تبدیل کرده‌اند. بنابراین چابهار که از مسیر خشکی، آبی و هوایی ارتباطات و اتصالات خوبی دارد؛ می‌تواند پیشرفتی سریع‌تر و حتی پذیرشی فوق‌العاده بالاتر از سایر مناطق دیگر در حوزه بوم گردی را داشته باشد.

حداقل آورده مالی و ارزی یک مجموعه بوم گردی در چابهار به چه میزان می‌تواند باشد؟

ابتدا باید این نکته را مدنظر قرارداد که بوم گردی، خانواده محور است و براساس الگوی خانواده پیش می‌رود و هر چه میزان همکاری و ارتباطات خانواده با یکدیگر و امتیازات آن منطقه بیشتر باشد؛ درآمد نیز بیشتر می‌شود. از این رو مقوله‌ای به‌عنوان بیکاری کاهش خواهد یافت. قابل ذکر است که چابهار منطقه است که مشاغل مرتبط با شرایط حاکم بر اقلیم و فرهنگ خود دارد پس این هم‌راستایی می‌تواند در توسعه و افزایش درآمد از بوم گردی چشمگیر باشد.

چه چیزهایی می‌تواند موانع توسعه بوم گردی در چابهار باشد؟

ما در این منطقه شاهد فقرهای گوناگون اعم از اقتصادی، فرهنگی و اطلاعاتی هستیم. اهداف بوم گردی و چگونگی استفاده از امتیازات منطقه برای بومیان کاملاً ناآشناست. مردمان بومی منطقه اطلاع ندارند که چه ثروتی در اختیارشان است و نگاهشان تنها به همان چند بازار محدود می‌شود. من نه در قالب یک فعال حوزه بوم گردی، بلکه به‌عنوان یک گردشگر ترجیح می‌دهم تا هنگام سفر به چابهار، در یک‌خانه محلی سکونت داشته باشم با اعضای خانواده حرف زده و از نوع روابط آنها آگاهی کسب کنم. بنابراین نقش آموزش در این موقعیت مهم خواهد شد و باید از طریق آموزش و معرفی امتیازات منطقه به بومیان، مسیر انتقال ظرفیت‌های درآمدزا را توسط گردشگر گشود. جامعه اقامتگاه‌های بوم گردی ایران آماده است تا با هماهنگی مدیران سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار، مدرسان خود را اعزام کرده و آموزش و هدایت خانواده‌ها و بومیان را بر عهده گیرد تا علاوه بر معرفی ظرفیت‌های گردشگری و بوم گردی، چگونگی استفاده از این ظرفیت‌ها را به آنان آموزش دهد و جذابیت و امتیازات آن را از بالقوه به بالفعل درآورد.

